

Univerzitet Crne Gore
Filološki fakultet, Nikšić

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Na osnovu člana 24 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Odluke odbora za monitoring magistarskih studija br. 01/3-1646/1 i Odluke Vijeća Filološkog fakulteta br. 01 -392 Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta za ocjenu podobnosti teme *Groteska, oneobičavanje i karnevalizacija kao stilska sredstva za realizovanje dehumanizacije u proznom opusu Franca Kafke* kandidata Nikole Barjaktarovića, br.indexa 3/16, imenovana je Komisija u sljedećem sastavu: Prof. dr Slobodan Grubačić, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, predsjednik, prof. dr Vesna Kilibarda, Filološki fakultet UCG, članica i doc. dr Jelena Knežević, Filološki fakultet UCG, mentorka.

Ocjena teme magistarskog rada

Na osnovu priloženog obrazloženja magistarske teze, imenovana komisija je razmotrila podobnost teme magistarskog rada i jednoglasno zaključila da su naziv rada, definisani pojmovi i opis predmeta istraživanja, kao i obrazloženje potreba istraživanja, hipoteza, metodologija i projektovani ciljevi korektno predstavljeni i jasno formulisani.

U prijavi teze kandidat jasno upućuje na potrebu istraživanja funkcije groteske, oneobičavanja i karnevalizacije kao pripovjednih i stilskih sredstava u romanima i pričama Franca Kafke u kojima se čovjek poistovjećuje sa životinjama i predmetima. Predmet istraživanja biće groteskno pripovjedaње kojim Kafka ukida granice između ljudskog i životinjskog, živog i neživog, te pripovjedačka situacija iz očiđene tačke gledišta protagonista djela, posredstvom kojih Kafka pomjera fokus sa ljudske spoljašnjosti na unutrašnjost. U početnoj tezi kandidat tvrdi da dezautomatizovanjem ustaljenog shvatanja pojmova života i življenja, Kafka u svojim proznim

ostvarenjima, pričama i romanima, čitaocu ostavlja mogućnost da, u duhu ničeovskog perspektivizma, stvari sagledava iz drugog ugla i uoči dehumanizovanu prirodu onoga što je svojstveno samo čovjeku. Glavni zadatak rada je otud da objasni kojim specifično književnim sredstvima i na koji način Kafka, posredstvom preobražaj čovjeka u životinju i poistovjećivanja živog i neživog tematizuje problematiku otuđenog pojedinca u savremenom društvu, nemogućnosti potpunog međuljudskog razumijevanja i nesposobnosti ostvarivanja odnosa sa drugima.

Struktura rada

Kandidatov predlog da rad koncipira u tri dijela komisija smatra opravdanim. U prvom, uvodnom dijelu predviđeno je predstavljanje hipoteze, metode i ciljeva rada, te Kafkine eksplicitne poetike iskazane u zapisima iz dnevnika i pismima, a relevantne za temu rada, budući da intimni zapisi predstavljaju osnovu za prepoznavanje onoga što je za Kafku suština bića i postojanja, kao i da oni u mnogome funkcionišu kao književni tekstovi. U centralnom dijelu rada kandidat namjerava da u pojedinačnim poglavljima interpretira relevantne aspekte iz odabranog korpusa Kafkinih djela, imajući u vidu njihovu međusobnu povezanost i razvoj ideje dehumanizacije kroz Kafkine različite stvaralačke faze. Kao teorijska polazišta kandidat s jedne strane uzima teorije groteske kao estetske kategorije, a sa druge, teorije pripovijedanja Žerara Ženeta i Borisa Uspenskog, imajući u vidu da pripovjedačka situacija u razumijevanju Kafkinih tekstova igra esencijalnu ulogu. U trećem dijelu rada kandidat namjerava da izvede konačne zaključke rada, te da uputi na mogućnosti daljeg istraživanja.

Hipoteza i obrazloženje

Hipotezu istraživanja kandidat je formulisao u skladu sa uverenjem da se upućivanje na dehumanizaciju i alijenaciju modernog čovjeka u Kafkinom stvaralaštvu realizuje posredstvom groteske, karnevalizacije i oneobičavanja. U svom istraživanju kandidat polazi od pretpostavke da je kafkijanski groteskno-fantastični svijet, uz sva oneobičavanja i stilska preoblikovanja zapravo svijet piščeve savremenosti, a da Kafkini likovi-životinje, tj. hibridi ljudi i životinja, živog i neživog, predstavljaju čovjeka ogoljenog do najtananijih egzistencijala, čovjeka koji se

odrekao svojih humanih prerogativa i koji, često, paradoksalno, tek u tom procesu dehumanizacije počinje da razume šta znači biti čovjek. U cilju provjeravanja hipoteze kandidat je sastavio korpus rada od odabranih tekstova sa centralnim motivom preobražaja, odnosno poistovjećivanja čovjeka sa životinjom ili mašinom, predmetom ili neživim stvarima u najširem smislu. U korpus spadaju priče: *Opis jedne horbe*, *Preobražaj*, *U kažnjeničkoj koloniji*, *Novi advokat*, *Izveštaj jednoj akademiji*, *Domaćinova briga*, *Posejdon*, *Mala basna* i *Umjetnik u gladovanju* te romani *Proces* i *Nestala osoba (Amerika)*. Komisija je mišljenja da je korpus dobro odabran i da interpretacija markiranih aspekata izabranih tekstova može obezbjediti naučno utemeljene zaključke i njihovu proverljivost.

Svrha, cilj i metodologija istraživanja

Primarni cilj istraživanja je formulisanje kafkijanske poetike dehumanizacije i alijenacije kao poetike koja počiva na stilskim i pripovjednim sredstvima groteske, oneobičavanja i karnevalizacije. Grotesknim i oneobičenim prikazima ljudskog bića kao odljudenog i otuđenog u stvarnosti pisac upozorava čitaoca na izvore gubljenja humane suštine, a u vezi sa tim ga upućuje i na samu suštinu humanosti. Budući da je tema dehumanizacije dio značajnih literarnih i filozofskih diskusija, svrha rada je doprinos pozicioniranju Kafkinog djela u humanističkim raspravama na temu položaja modernog čovjeka u zajednici i svijetu. Rad je, istovremeno, svrhovit i kao doprinos nevelikim crnogorskim istraživanjima njemačke književnosti i boljem razumijevanju ovog pisca u Crnoj Gori, budući da je analiza teksta neizbježno određena kulturalnom, vremensko-prostornom i individualnom matricom autora rada.

Kandidat opravdano, uslovljeno predmetom i ciljem istraživanja, bira interpretativnu, hermeneutičku metodu za pristup odabranom korpusu tekstova, oslanjajući se na zaključke teorije recepcije, strukturalizma, semiotike i fenomenologije. Za analizu pripovjedne instance, koja igra značajnu ulogu u Kafkinim tekstovima, kandidat bira naratološki metod i učenja o tačkama gledišta u pripovjednom tekstu Borisa Uspenskog, tipologiju pripovjedačke situacije Franca K. Štancla i teoriju pripovijedanja Žerara Ženeta. Radi preciznijeg određenja pojma dehumanizacije kandidat će se osloniti i na komparativnu metodu. Poređenje Kafkinih literarnih tekstova i u njima izrečenih stavova sa djelima filozofa Fridriha Ničea, Martina Hajdegera i

Nikolaja Berđajeva može značajno olakšati razumijevanje pojmova i cjelokupne problematike alijenacije i dehumanizacije modernog čovjeka.

ZAKLJUČAK KOMISIJE

Tema *Groteska, oneobičavanje i karnevalizacija kao stilska sredstva za realizovanje dehumanizacije u proznom opusu Franca Kafke* adekvatno je formulisana i moguće je obraditi je u okvirima standardnog magistarskog postdiplomskog istraživanja. U prijavi teze kandidat Nikola Barjaktarović precizno definiše naučnu hipotezu, cilj, svrhu i metode istraživanja podupirući tezu relevantnim činjenicama iz primarne i sekundarne literature, uz primjenu najnovijih naučnih metoda. U tom smislu može se očekivati cjelovit, aktuelan i naučno utemeljen rezultat.

Priloženi spisak od 9 jedinica primarne i 28 jedinica sekundarne literature svjedoči o temeljnom uvidu kandidata u stvaralaštvo Franca Kafke, u sekundarnu literaturu o Kafkinom djelu i u teorijske studije relevantne za predloženu oblast istraživanja.

Biografija kandidata Nikole Barjaktarovića svjedoči da kandidat posjeduje potrebna književnoteorijska znanja i da je stručno osposobljen za njihovu primjenu u naučnom istraživanju.

Na osnovu svega navedenog, Komisija smatra da je tema *Groteska, oneobičavanje i karnevalizacija kao stilska sredstva za realizovanje dehumanizacije u proznom opusu Franca Kafke* podobna za izradu magistarskog rada iz oblasti nauke o književnosti i predlaže Vijeću Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore da kandidatu Nikoli Barjaktaroviću, br.indexa 3/16, odobri izradu magistarskog rada pod ovim naslovom.

KOMISIJA

Prof. dr Slobodan Grubačić, predsjednik komisije

Prof. dr Vesna Kilibarda, članica

Doc. dr Jelena Knežević, mentorka

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 6. 09. 2018.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
01	1400		

Univerzitet Crne Gore
Filološki fakultet, Nikšić

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

PREDLOG KOMISIJE ZA OCJENU MAGISTARSKOG RADA

Za ocjenu magistarskog rada na temu *Groteska, oneobičavanje i karnevalizacija kao stilska sredstva za realizovanje dehumanizacije u proznom opusu Franca Kafke* kandidata Nikole Barjaktarovića, br.indexa 3/16, u svojstvu mentorke rada predlažem komisiju u sljedećem sastavu:

1. Prof. dr Slobodan Grubačić, predsjednik komisije
2. Prof. dr Vesna Kilibarda, članica
3. Doc. dr Jelena Knežević, mentorka

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J. Knežević', is written over a faint, rectangular grid background.

Doc. dr Jelena Knežević